

FORUM STANDAARDISATIE

Agendapunt:	Lijst met Standaarden		
Bijlagen:			
Aan:	College		
Van:	Peter Waters		
Datum:	16 oktober 2008	Versie	0.3
Betreft:	Stand van zaken lijst met open standaarden; ontwikkeling extra overzicht		

Doel

Het College wordt gevraagd:

- kennis te nemen van de stand van zaken van de lijst met open standaarden;
- kennis te nemen van de keuze een extra overzicht met standaarden (referentielijst) te ontwikkelen.

Stand van zaken

Het is kabinetsbeleid dat voor open standaarden overheidsbreed een comply-or-explain regime van toepassing is (actieplan Nederland Open in Verbinding). Daartoe is een instructie opgesteld en is voorzien in een lijst met open standaarden.

Voor de zomer heeft het Kabinet ingestemd met de opzet van een rijksbrede instructie voor toepassing van comply-or-explain voor open standaarden. De instructie geeft rijksbreed aan hoe bij de aanschaf van ICT-diensten of ICT-producten omgegaan dient te worden met open standaarden. Conform Europese afspraken is die instructie om commentaar aan de Europese Commissie voorgelegd. Door BSA (de lobbyorganisatie van de grote softwareindustrie) is bij de Commissie bezwaar aangetekend tegen het Nederlandse beleid. De Europese Commissie heeft daarop aangegeven groot belang te hechten aan openheid van de procedure en heeft gevraagd de toelichting bij de instructie op onderdelen te verduidelijken. Dat is inmiddels gedaan. De instructie zal naar verwachting in de derde week van oktober in de Staatscourant worden gepubliceerd.

Het College Standaardisatie heeft in mei jl. ingestemd met de criteria en procedures voor het ontwikkelen van de lijst met open standaarden voor comply-or-explain. Op deze lijst staan en komen open standaarden:

- waarvan een aanzienlijke maatschappelijke impact wordt verwacht;
- die het verschil kunnen maken voor betere interoperabiliteit en het verminderen van leveranciersafhankelijkheid;
- die door meerdere leveranciers worden ondersteund.

FORUM STANDAARDISATIE

Dat betekent dat per voorgedragen standaard een pre-advies wordt voorbereid door een expertgroep. De pre-adviezen worden openbaar gepubliceerd met een verzoek om reacties (zogenaamde consultatieronde). Op basis van de consultatie maakt de expertgroep een advies op aan het Forum dat daarna het College adviseert over opname van een specifieke standaard op de lijst. Op dit moment is voor 2 standaarden ervaring opgedaan met de openbare consultatie (PDF/A-1¹ en StUF). Er zijn nu nog vijf standaarden in onderzoek, te weten OSB en KPS (opdat voldaan kan worden aan de wensen van de Europese Commissie), SAML, Content Zoekprofiel en Aquo-standaarden. Na afronding van dit onderzoekstraject zal de procedure worden geëvalueerd. In de vergadering van het College in mei 2009 kan worden besloten over de verdere uitbreiding van de lijst met open standaarden en, indien de evaluatie daartoe aanleiding geeft, eventuele procedurewijzigingen.

De geactualiseerde versie van de initiële basislijst met open standaarden wordt kort na de Collegevergadering gepubliceerd op de website van het Forum Standaardisatie www.forumstandaardisatie.nl. Dat betekent dat in november acht open standaarden op de basislijst staan voor comply-or-explain. De site van het Forum biedt ook de mogelijkheid commentaar te geven op voorgedragen standaarden die in consultatie zijn. Verder wordt een ieder de mogelijkheid geboden nieuwe open standaarden voor te dragen voor opname op de basislijst. Tot nu toe is daar beperkt invulling aan gegeven (elf voordrachten).

Op de site van het Forum Standaardisatie is een overzicht geplaatst van internationale standaardisatie organisaties die open standaarden hebben vastgesteld. In dat overzicht staan links naar de plek waar deze hun open standaarden hebben gepubliceerd.

Waardering van de huidige procedure

De beproefde procedure om standaarden op te nemen op de lijst blijkt degelijk, maar ook tijdrovend. Belangrijkste inhoudelijke constatering uit de expertgroepen is dat het beheer van een aantal voorgedragen standaarden nog niet adequaat is geregeld. De procedure biedt een handvat om dat beheer beter in te richten.

Ontwikkeling van een aanvullend overzicht technische standaarden (referentielijst)

Op grond van de opgedane ervaring is er in overleg met het ministerie van Economische Zaken voor gekozen om aanvullend op de huidige lijst met open standaarden voor comply-or-explain een extra overzicht te maken met standaarden, als hulpmiddel voor projectmanagers en architecten van overheidsorganisaties bij het maken van keuzes (een zogenaamde referentielijst). Het overzicht zal bestaan uit een lijst met open standaarden waarover geen discussie bestaat (met name een aantal internationaal erkende technische standaarden die al

¹ Een korte uitleg over deze standaarden is bijgevoegd.

FORUM STANDAARDISATIE

breed toegepast worden). Het overzicht zal ook niet gaan vallen onder de instructie die in de Staatscourant is gepubliceerd. Wanneer eventueel knelpunten worden geconstateerd bij het hanteren van specifieke standaarden uit dit overzicht, kan alsnog een voordracht worden gedaan voor opname op de lijst met open standaarden voor comply-or-explain.

Welk probleem wordt daarmee opgelost?

Gezien de wensen van de Europese Commissie en de bezwaren die vanuit de software industrie worden geuit is het belangrijk dat de huidige en zorgvuldige procedure voor de lijst met open standaarden blijft bestaan. Tegelijk kan op relatief korte termijn worden voorzien in de gebleken behoefte bij overheidsorganisaties aan een overzicht van ‘open deur’ standaarden die voor specifieke aspecten van berichten-transport beschikbaar zijn en waar informatie over die standaarden te vinden is. Aan projectmanagers en architecten wordt hiermee een praktische handreiking gegeven. Dit beperkt het risico dat projectmanagers en architecten eventueel toch voor proprietary standaarden kiezen terwijl open varianten beschikbaar zijn.

Zijn er alternatieven voor de voorgestelde keuze?

Nee. Volstaan met de comply-or-explain lijst alleen draagt het risico in zich dat projectmanagers en architecten op diverse plaatsen dezelfde dingen blijven doen, dan wel telkens net andere keuzes maken omdat het zicht ontbreekt op de beschikbaarheid van specifieke open standaarden.

Mogelijke consequentie van de beslissing

Het maken van een referentielijst naast de comply-or-explain lijst kan leiden tot verwarring. Van belang is dat goed gecommuniceerd wordt wat de verschillende doelen van de verschillende lijsten zijn. In goed overleg met EZ en het programmabureau NOiV zal die communicatie worden opgepakt. Onderdeel van de uitwerking van de referentielijst zijn het onderhoud en beheer daarvan.

FORUM STANDAARDISATIE

Bijlage: korte uitleg over de genoemde standaarden

- Content Zoekprofiel

Metadata standaard voor leermateriaal. Deze afspraak maakt het leermateriaal vindbaar. Met behulp van de metadata kan educatieve content gemakkelijk worden verzameld, geordend en toegankelijk worden gemaakt voor de lerende.

- Aquo-standaard

De Aquo-standaard is een set van standaarden voor de uitwisseling van geografische en meetgegevens in het Nederlandse waterbeheer.

-KPS (koppelvlak publieke sector)

Standaard voor het transport van elektronische communicatie tussen overheidsorganisaties in het publieke domein.

-OSB (overheidsservicebus)

Standaarden voor de logistiek van elektronische berichtenuitwisseling tussen overheidsorganisaties in het publieke domein.

-PDF/A-1 (geagendeerd, zie CS04-11-08B + bijlage)

Een standaard voor eindversies van documenten. Documenten die zijn opgeslagen in PDF/A-1 kunnen niet zomaar veranderd worden.

- SAML (Security Assertion Markup Language)

Een standaard om op een eenduidige manier autorisatie-informatie tussen verschillende security-systemen, bijvoorbeeld webservices (WS), te delen. Deze standaard wordt toegepast voor het ondersteunen van een Single Sign On Functie.

- StUF(standaard uitwisselingsformaat)(geagendeerd, zie CS04-11-08C + bijlage)

Een familie van samenhangende standaarden met eisen en richtlijnen voor het definiëren van een berichtenstandaard voor een bepaald domein.